

det ærede Medlems Udtalelse, og jeg vil i den Anledning henpege paa Ytringer, der saaldt fra det ærede Medlem og fra Meningsfæller af ham for ikke lang Tid siden angaaende en Sag, som gjaldt en enkelt Borger, men som efter deres Mening ikke vedkom os (Berg og Flere: Hvad var det for en Sag?) Det var angaaende Sodafabrikken i Aalborg (Munterhed). Ja, naar Folk ikke høre til en egen Race, saa have de ikke Krav paa de Herrers Bestyttelse (Afbrydelse af Berg). Ja, det kan nok være, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) anser Folk, der ikke høre til hans Meningsfæller, for kinesere. Jeg skal bringe Grundlovens § 75 i Erindring, at Folketikkens Forsatning ordnes ved Lov. Denne Bestemmelse blev vedtagen til samme Tid, som det blev vedtaget, at den evangelisk-lutheriske Kirke er den danske Folkekirke, og samtidig med at man optog den sidste Bestemmelse i Grundloven, vedtog man Bestemmelserne for Valgene til Folkethinget og Landsthinget, hvorefter der ikke blev stillet Trosbetingelser ved dette Valg. Det ligger altsaa i Sagens Natur, at, naar det paa samme Tid, som det fastsættes, at den evangelisk-lutheriske Kirke skal være den danske Folkekirke, ikke stilles som Betingelse, at Medlemmer af den danske Rigsdag skulle tilhøre denne Kirke, saa kunne disse Medlemmer ikke være naturlige Repræsentanter eller Talsmænd for Kirken. Bestemmelsen om, at Folkeikkens Forsatning skal ordnes ved Lov, er derfor et nødvendigt Supplement, fordi denne Forsamling ikke er kompetent til at afgjøre Folkeikkens Anliggender (Stemmer: Hvem skal da give denne Lov?) Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, men ikke selve Kirken. (Afbrydelse). Ja, mine Herrer, det lader til, som om De i mange Henseende have faare liden Interesse for den Religionsfrihed, som De ved mange Leiligheder saa højrøstet tale om, thi havde De det, saa vilde De vide, at der er Alvor i den Betyrning, som mange Mennesker have for at se Kirkens Anliggender lagte i Rigsdagens Haand. Naar vi vide, hvad der afgjør Valgene paa Valgtribunerne, naar man veed, at manges Gang politiske Motiver af den mest underordnede Art kaste Majoriteten af Valgerne til den ene eller den anden Side, og hvor faare sjeldent eller næsten aldrig Kandidatens kirkelige Standpunkt har den fjerneste Indflydelse paa hans Valg, saa vil man ogsaa vide, at der for dem, for hvem det religiøse Spørgsmaal er af overveiende Bigtighed, ikke er Spor af Garantii, naar Folkeikkens Anliggender skulle afgjøres paa Rigsdagen. . . . (Afbrydelse). Naar jeg er færdig, kunne de Herrer jo udtale sig, saa længe jeg er ved Forsætningen, skulle de Herrer ikke udtale sig om Ofterætningen. Jeg vil altsaa bemærke, at det er en meget alvorlig Betyrning, som fra mange Sider i det danske Folk hæver sig imod, at Folkeikkens egne

indre Anliggender skulle afgjøres i den danske Rigsdag; men naar vi opfuldte den Grundlovsbestemmelse, hvorefter Folkeikkens Forsatning skal ordnes ved Lov, og fik vedtaget en Kirkeforsatning, da stød vi Afgjørelsen af disse rent kirkelige Spørgsmaal hen under Rigsdagen. Jeg vil i den Henseende minde de Herrer om, hvad der er udtalt saa vel af det ærede Medlem for Rjøbenhavns 5te Valgfreds (Bille), som henpeget paa af den ærede Kultusminister, at Ægtefædet er en Institution, for hvilken baade det borgerlige Samsfund og Folkeikkens stille hver sine Betingelser. Naar det borgerlige Samsfund med Hensyn til de Rettigheder, som Ægtefædet skal hjemle Ægtefællerne, stiller sine Fordringer og holder dem indenfor det borgerlige Ægtefæde, saa ligger det jo i Sagens Natur, at her afgjøre vi kun den borgerlige Side af Sagen; men hvis Andragendet er rigtig refereret, saa staar der jo i det, at borgerligt Ægtefæde maa stilles lige med det kirkelige indenfor Folkeikkens, at der altsaa her skal afgjøres, hvorledes Folkeikkens vil stille sig til det borgerlige Ægtefæde, og det vil jeg sige, er noget ganske Andet end det, som man taler om har staaet i Kirkekommissionens Betænkning (Afbrydelse). So, det er noget ganske Andet. I Kirkekommissionens Betænkning staar der, at Ægtefædet skal stiftes ved en borgerlig Handling, der tales altsaa om de borgerlige Rettigheder, som hjemles Ægtefællerne ved den borgerlige Handling; men hvorvidt Folkeikkens vil stille Fordring om kirkelig Bielse, det vedkommer ikke det borgerlige Samsfund, det er Folkeikkens Sag. Altsaa mener jeg, mine Herrer, at det er fuldt beføjet, naar vi sige, at vi ikke kunne være med til en Henstilling som denne til den høitærede Kirke- og Undervisningsminister. Vi kunne ikke en Gang ønske, at en saadan Henstilling stier, og vi kunne ikke ønske, at Ministeren skulde tage det allerringeste Hensyn til den (Afbrydelse). Vi, der have den Mening, som jeg har, kunne ikke ønske det. Dersom den høitærede Kirke- og Undervisningsminister virkelig vilde afgjøre et Spørgsmaal af denne Betsaffenhed, saa er jeg overbevist om, at de Herrer, der nu tale allervarmest for denne Henstilling til Ministeren, vilde være de, der med største Hestighed vilde angribe ham derfor. De Herrer maa huske paa, at naar en Afgjørelse henstilles til Ministeren, kan han gaa enten til den ene eller den anden Side, Afgjørelsen kan komme til at gaa i den Retning, de Herrer ønske, men den kan ogsaa komme til at gaa i den modsatte, og da er jeg overbevist om, at de Herrer ville blive i høieste Grad forbittede, dersom den høitærede Minister virkelig tillægger sig Kompetence til at afgjøre dette Spørgsmaal. Jeg skal endnu, for ikke at forbyde mig formeget i den hele Forhandling, kun bemærke, at det forekommer mig, at vi ville opnaa, hvad der ligger os paa Hjerte i denne Sag, naar vi stræbe efter